

FSD2518

**Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä:
osa-aineisto 2006**

Aineisto-opas

TIETOARKISTO

Tämän aineisto-oppaan viittaustiedot:

Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä: osa-aineisto 2006 [aineisto-opas]. Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto [tuottaja ja jakaja], 2018.

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (15.4.2010).

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
33014 Tampereen yliopisto

Asiakaspalvelu:
asiakaspalvelu.fsd@uta.fi
040 190 1442

Palveluportaali Aila:
<https://services.fsd.uta.fi/>

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto
<http://www.fsd.uta.fi/>

Lukijalle

Tämä aineisto-opas on osa Tietoarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa FSD2518. Oppaan alussa on tiedot aineiston sisällöstä, aineiston rakenteesta ja keruusta sekä luettelo julkaisuista, joissa aineistoa on käytetty. Opas sisältää myös aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit, esimerkiksi mahdolliset haastattelukysymykset, kirjoitusohjeet, tutkimuskutsut, litterointiohjeet tai virikemateriaalit. Tekstiaineistoista mukana on usein lisäksi aineistonäyte, josta selviää esimerkiksi käytetty litterointitaso.

Liitteenä olevat aineistoon kuuluvat dokumentit on tarvittaessa anonymisoitu. Kaikki oppaan sisältämät aineiston keräämisessä käytetyt dokumentit toimitetaan asiakkaalle aineiston latauksen yhteydessä myös erillisinä tiedostoina

Aineistoon ja sen tekijöihin tulee viitata asianmukaisesti kaikissa julkaisuissa ja esityksissä, joissa aineistoa käytetään. Tietoarkiston antaman malliviittaustiedon voi merkitä lähdeluetteloon sellaisenaan tai sitä voi muokata julkaisun käytäntöjen mukaisesti. Malliviittaus:

Mikkonen, Juha (Tiede, taide ja köyhä kansa ry) & Larivaara, Meri: Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä: osa-aineisto 2006 [sähköinen tietoaineisto]. Versio 1.0 (2010-04-15). Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto [jakaja]. <http://urn.fi/urn:nbn:fi:fsd:T-FSD2518>

Tietoarkistoon on lähetettävä viitetiedot kaikista julkaisuista, joissa käyttäjä hyödyntää aineistoa. Aineiston alkuperäiset tekijät ja tietoarkisto eivät ole vastuussa aineiston jatkokäytössä tuotetuista tuloksista ja tulkinnoista.

Sisältö

1	Aineiston kuvailu	1
1.1	Aineiston otsikot ja datan versio	1
1.2	Sisällön kuvaus	1
1.3	Aineiston rakenne ja keruu	3
1.4	Aineiston käyttö	3
A	Kirjoitusohjeet	7

Luku 1

Aineiston kuvailu

1.1 Aineiston otsikot ja datan versio

Aineiston nimi: Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä: osa-aineisto 2006

Aineiston nimi englanniksi: Everyday Experiences of Poverty: Study, Research and Teaching Material 2006

Aineisto-opas on luotu aineiston versiosta 1.0 (15.4.2010).

1.2 Sisällön kuvaus

Tekijät

Mikkonen, Juha (Tiede, taide ja köyhä kansa ry)
Larivaara, Meri

Aineiston tekijänoikeudet

Tietoarkiston ja aineiston luovuttajan tekemän sopimuksen mukaisesti.

Aineiston luovuttaja

Mikkonen, Juha (Elämäntapaliitto ry)

Aineisto luovutettu arkistoon

15.4.2010

Asiasanat

arki; henkilöhistoria; kirjoituskilpailu; kokemukset; köyhyys; oppimateriaali; pienituloisuus; selviytyminen; sosiaalihuolto; sosiaalitoimi; syrjäytyminen; työttömyys; velkaantuminen

Tieteenala / Aihealue

OKM:n tieteenalaluokitus: yhteiskuntatieteet

CESSDAn luokitus: sosiaalipolitiikka; tasa-arvo, eriarvoisuus ja syrjäytyminen

Sarjakuvaus

Tämä aineisto kuuluu sarjaan:

Aineistot, jotka eivät kuulu sarjaan

Yksittäiset aineistot, jotka eivät kuulu mihinkään sarjaan.

Sisällön kuvaus

Aineisto on opiskeluun, tutkielmiin ja menetelmäopetukseen tehty osa-aineisto vuonna 2006 järjestetyn Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä -kirjoituskilpailun (aineisto FSD2413) osanottajien kirjoituksista. Kirjoituskilpailu oli täysin vapaamuotoinen, vastaukset olivat muodoltaan mm. omaelämäkerrallisia, fiktiivisiä, lapsuusmuisteloita ja runoja. Kirjoitusten pituus vaihtelee 1-20 sivun välillä. Vastauksia kilpailuun tuli yli 800, joista tässä osa-aineistossa on mukana 50, yhteensä 171 sivua. Teksteissä useimmin toistuvat teemat olivat köyhyys, työttömyys ja syrjäytyminen.

Kilpailuilmoitus julkistettiin 13.6.2006 lehdistötiedotteella, joka levisi eteenpäin muun muassa Suomen Tietotoimiston (STT) jakelun kautta. Useat maakuntalehdet ja valtakunnan tasolla ainakin Helsingin Sanomat uutisoivat kirjoituskilpailun käynnistymisen. Kilpailuilmoitus julkaistiin ainakin seuraavissa lehdissä: Karensisanomat, Kelan Sanomat, Lapsemme ja Muuttuva perhe. Ilmoitusta levitettiin myös internetin keskustelupalstoilla ja blogeissa. Todennäköisesti monet paikallislehdet ja ilmaisjakelut uutisoivat kilpailun tai julkaisivat kilpailuilmoituksen, mutta kaikkia julkaisukanavia ei ole kyetty jäljittämään.

Kirjoituskilpailun järjestävät pyysivät kirjastoja, työvoimatoimistoja sekä sosiaalitoimistoja laittamaan kilpailuilmoituksen asiakkaiden näkyville. Kirjastotoimen valtakunnallisilla verkkosivuilla julkaistiin ilmoitus, jossa toivottiin kaikkien maan kirjastojen pitävän kirjoituskilpailuilmoitusta asiakkaiden nähtävillä. Lisäksi kilpailun järjestäjät veivät Helsingin sosiaali- ja työvoimatoimistojen sekä A-klinikoiden ilmoitustauluille seinäilmoituksen ja jättivät asiakkaiden ulottuville kilpailusta tiedottavia lentolehtisiä. Kilpailuilmoitusta jaettiin myös Herttoniemen seurakunnan ruokapankin asiakkaille Helsingin Myllypurossa heinäkuussa 2006. Kilpailuilmoitus oli nähtävillä myös kirjoituskilpailun verkkosivuilla www.koyhyyskirjoitukset.org.

Kirjoituskilpailun järjestäjät valitsivat voittajat maaliskuussa 2006 ja tulokset julkistettiin 16.3.2007. Palkintoina jaettiin kolme 300 euron rahapalkintoa sekä yksi 100 euron runopalkinto. Alkupe-

räisestä kilpailuilmotuksesta poiketen kolme pääpalkintoa jaettiin tasasuuruusina eikä palkittuja tekstejä asetettu paremmuusjärjestykseen. Lisäksi viisi tekstiä palkittiin kunniamaininnalla. Kirjoituskilpailun aineistoa on julkaistu Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä (2007) ja Rikas runo (2009) antologioissa.

Kirjoituskilpailua ja kirjoitusten keruuta olivat tukemassa seuraavat järjestöt ja yhteisöt:

Elämäntapaliitto, Ensi- ja turvakotien liitto, Helsingin yliopiston ylioppilaskunta (HYY), Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL), Mielenterveyden Keskusliitto (MTKL), Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö (SAK), Suomen Mielenterveysseura (SMS), Suomen Punainen Risti (SPR), Suomen settlementiliitto, Takuu-Säätiö, Isolta Networks, Kirkon diakonia- ja yhteiskuntatyö, Kustannusosakeyhtiö Avain, Työttömien valtakunnallinen yhteistoimintajärjestö (TVY), Yksinhuoltajien ja yhteishuoltajien liitto sekä Y-Säätiö.

Aineistosta on tehty html-versio, jonka hakemiston avulla haastatteluja/kirjoituksia/tms. on helppo selata.

1.3 Aineiston rakenne ja keruu

Maa: Suomi

Kohdealue: Suomi

Havainto/aineistotyyppi: Henkilö, Teksti

Perusjoukko/otos: Henkilöt, joilla on omia kokemuksia köyhyydestä.

Aineistonkeruun ajankohta: Kevät 2006 – Syksy 2006

Kerääjät: Isola, Anna-Maria (Tiede, taide ja köyhä kansa ry); Larivaara, Meri (Tiede, taide ja köyhä kansa ry); Mikkonen, Juha (Tiede, taide ja köyhä kansa ry)

Aineistonkeruun tekniikka: Oma kirjoitus tai päiväkirja

Keruväline tai -ohje: Aineistonkeruuohjeistus: kirjoitusohje

Tutkimuksen aikaulottuvuus: Poikkileikkausaineisto

Havainto/aineistotyyppien valinta: Ei-todennäköisyysotanta: itsestään muotoutunut näyte

Aineisto koostuu 50 satunnaisesta kirjoituskilpailun (ks. FSD2413) kirjoituksesta, joissa kirjoittaja esiintyi nimimerkillä ja oli kirjoitushetkellä yli 30-vuotias.

Aineiston määrä: Yksi 50 kirjoitusta (171 sivua) sisältävä rtf-tiedosto ja sitä vastaava rtf-muotoinen index-tiedosto. Lisäksi rtf-tiedostosta tuotettu html-tiedosto.

1.4 Aineiston käyttö

Julkaisut

Carlson, Matilda (2009). Tarinoita yksinasuvien naisten köyhyydestä. Koettu köyhyys marginalisaation kautta tulkittuna. Tampere: Tampereen yliopisto. Sosiaalipolitiikan pro gradu -tutkielma.

Ekqvist, Pia (2015). Vaikeuksista voittoon. Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä. Kokkola: Jyväskylän yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Avoin yliopisto. Sosiaalityön kandidaatin tutkielma.

Hyppönen, Pinja (2016). Yksinasuvan köyhän sosiaalinen pääoma. Arkipäivän kertomuksia köyhän sosiaalisista suhteista. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Sosiaalityön kandidaatintutkielma.

Isola A-M., Turunen E., Hänninen S., Karjalainen J, ja Hiilamo H. (2015): Syrjäytynyt ihminen ja kunta. Tutkimusjulkaisusarjan julkaisu nro 84. Helsinki: Kunnallisan alan kehittämässätiö.

Isola, Anna-Maria (2012). Miten köyhyydestä voi selviytyä? Syrjäytymisestä selviytymiseen Suomessa -seurantatutkimus. Tutkiva sosiaalityö. Sosiaalityön tutkimuksen luonne ja odotukset tässä ajassa. Käytännön ja tutkimuksen menetelmällinen rikkaus (toim. Raitakari, Suvi & Valokivi, Heli), 24-28. Helsinki: Talentia & Sosiaalityön tutkimuksen seura.

Isola, Anna-Maria & Larivaara, Meri & Mikkonen, Juha (2007). Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Avain.

Lindroos, Inka (2008). Yksinelävien köyhien selviytyminen - merkityksellisyyttä ja tulevaisuudenodotuksia. Sosiaalipolitiikan pro gradu -tutkielma. Yhteiskuntapolitiikan laitos, Helsingin yliopisto.

Lindroos, Sanna (2014). Köyhyyden kokemukset lapsiperheissä. Tutkielma lapsiperheiden köyhyyden kokemuksista Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä -kirjoituskilpailun aineistosta. Kokkola: Jyväskylän yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Kandidaatintutkielma.

Mikkonen, J. (2014). Coping strategies among marginalized youth in Finland. In A. Matthies & L. Uggerhøj (Eds.), Participation, marginalization and welfare services - concepts, politics and practices across European countries (pp. 219-238). Surrey: Ashgate.

Mikkonen, Juha, Typpö, Aija (2009). Rikas runo - Sanoja köyhyydestä. Helsinki. Kustannusosakeyhtiö Avain.

Nihti, Hanna-Kaisa (2008). Aina on jaksettava. Köyhyys yksinhuoltajaäitien arjessa. Sosiaalityön sivuaineen laudaturtutkielma. Yhteiskuntapolitiikan laitos, Helsingin yliopisto.

Nordström, Teija (2015). Kun ansiotulot eivät riitä. Työssäkäyvän köyhän arjen selvitysmekanismot. Jyväskylä: Jyväskylän avoin yliopisto. Sosiaalityön kandidaatin tutkielma.

Pajula, Annika (2016). Lapsiperheiden köyhyyden kokemuksia osallisuuteen ja osattomuuteen vanhempien kuvaamana. Jyväskylä: Jyväskylän Avoin yliopisto. Sosiaalityön kandidaatin tutkielma.

Perkiö, Sonja (2017). Kenelle edes kehtaisi kertoa? Kirjoituskilpailuun osallistuneiden suomalaisten kokemuksia köyhyyteen liittyvästä häpeän tunteesta. Turku: Turun yliopisto. Kasvatustieteiden laitos. Kasvatustieteen kandidaatintutkielma.

Ruokonen, Reetta (2007). Perheiden kokemuksia köyhyydestä. Nälkää, häpeää ja selviytymistä. Pro gradu -tutkielma. Sosiaalipsykologian laitos, Helsingin yliopisto.

Savander, Jonas (2017). Min fattiga lilla värld - En kvalitativ studie om individers upplevelser av fattigdom. Kandidatavhandling i socialt arbete och socialpolitik. Svenska social- och kommunalhögskolan vid Helsingfors universitet.

Taipale, Pekka (2008). Kuvia miehen köyhyydestä - miesten tarinoita pula-ajan ja nykypäivän köyhyydestä. Sosiaalityön pro gradu -tutkielma. Yhteiskuntapolitiikan laitos, Helsingin yliopis-

to.

Tuikka, Anne (2016). Jotta elämä olisi elämisen arvoista. Diskurssitutkimus sosiaalisista taidoista köyhyyden kirjoituksissa. Kokkola: Jyväskylän yliopisto. Kokkolan yliopistokeskus Chydenius. Sosiaalityön kandidaatintutkielma.

Ajantasainen julkaisuluettelo aineiston kuvailun yhteydessä osoitteessa

<https://services.fsd.uta.fi/catalogue/FSD2518>

Aineiston sijainti

Yhteiskuntatieteellinen tietoaarkisto

Käyttöoikeudet

Aineisto on käytettävissä (B) tutkimukseen, opetukseen ja opiskeluun.

Liite A

Kirjoitusohjeet

FSD2518 ARKIPÄIVÄN KOKEMUKSIA KÖYHYDESTÄ: OSA-AINEISTO 2006

FSD2518 EVERYDAY EXPERIENCES OF POVERTY: STUDY, RESEARCH AND TEACHING MATERIAL 2006

Tämä dokumentti on osa yllä mainittua Yhteiskuntatieteelliseen tietoaarkistoon arkistoitua tutkimusaineistoa.

Dokumenttia hyödyntävien tulee viitata siihen asianmukaisesti lähdeviitteellä.

Lisätiedot: <http://www.fsd.uta.fi/>

This document forms a part of the above mentioned dataset, archived at the Finnish Social Science Data Archive.

If the document is used or referred to in any way, the source must be acknowledged by means of an appropriate bibliographic citation.

More information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Detta dokument utgör en del av den ovannämnda datamängden, arkiverad på Finlands samhällsvetenskapliga dataarkiv.

Om dokument är utnyttjat eller refererat till måste källan anges i form av bibliografisk referens.

Mer information: <http://www.fsd.uta.fi/>

Arkipäivän kokemuksia köyhyydestä -kirjoituskilpailu

"Pienituloinen, työtön, eläkeläinen, velallinen, yksinhuoltaja, opiskelija... ja köyhä?"

Tiede, taide ja köyhä kansa ry järjestää kirjoituskilpailun, jonka aiheena on köyhyys arjessa. Keräämme tavallisten ihmisten omia kokemuksia siitä, minkälaista on olla köyhä nyky-Suomessa. Kirjoituskilpailun tavoite on kiinnittää huomiota Suomen köyhiin ja lisätä ymmärrystä suomalaisesta köyhyydestä. Osa kirjoituksista julkaistaan verkkokirjana ja mahdollisesti painetussa muodossa.

Palkitsemme parhaat kirjoitukset:

1. palkinto 500 €
2. palkinto 300 €
3. palkinto 100 €

Toivomme, että kirjoitat vapaamuotoisesti siitä, miten köyhyys tuli elämääsi ja mitä keinoja käytät pärjätäksesi arjessa. Voit kirjoittaa niin kuin kertoisit elämästäsi läheiselle ystävälle.

Tärkeää on, että kirjoitat omista kokemuksistasi ja että kerrot, mihin ajankohtaan kokemuksesi suunnilleen sijoittuvat. Kirjoituksesi voi olla tyyliltään omaelämäkerrallinen tarina, essee, runo tai novelli. Emme halua rajoittaa luovuuttasi. Pienet ja lyhyetkin kirjoitukset ovat arvokkaita.

Kirjoitusohjeet

- Kirjoita koneella tai siististi ja selkeästi käsin.
- Kirjoita tavallisille A4 arkeille ja vain toiselle puolelle paperia.
- Jätä vasempaan reunaan nelisen senttiä tyhjää tilaa.
- Kirjoituksen enimmäislaajuus on noin 20 sivua.
- **Kirjoita alkuun erilliselle sivulle nimesi, ikäsi, osoitteesi ja puhelinnumerosi. Näitä tietoja käytetään vain mahdollista palkinnon luovutusta koskevaa yhteydenottoa varten. Takaamme täyden tietosuojan eikä henkilötietoja luovuteta ulkopuolisille.**
- **Kirjoituksessa voit esiintyä nimimerkillä tai halutessasi omalla nimelläsi. Jos kirjoitat nimimerkillä lähetä kuitenkin nimesi ja osoitteesi meille vaikkapa erillisessä kirjekuussa ja viittaa siinä nimimerkkiisi. Näin voimme luovuttaa sinulle mahdollisen palkinnon.**
- Voit kirjoittaa myös sähköpostiviestinä. Kirjoita silloin viestin alkuun omat tietosi edellä olevan ohjeen mukaan ja liitä pitkät tekstit liitetiedostoina.
- Kirjoituskilpailuun osallistuminen tarkoittaa myös suostumusta kirjoituksen julkaisemiseen.
- Kilpailutekstejä saatetaan käyttää myös tutkimustarkoituksiin.
- Kirjoituksia ei palauteta, joten ota itse itsellesi kopio.

Lähetä kirjoituksesi 15.9.2006 mennessä osoitteeseen:

Anna-Maria Ruohonen
PL 18
00014 Helsingin yliopisto

tai sähköpostina:

Kirjoituskilpailun tulokset julkaistaan loppuvuonna 2006 kilpailun verkkosivuilla.
Palkinnonsaajiin otetaan henkilökohtaisesti yhteyttä.

Palkintolautakuntaan kuuluvat seuraavat Tiede, taide ja köyhä kansa ry:n jäsenet:

Meri Larivaara
FM, LL, tutkija
(Stakes)

Juha Mikkonen

Suunnittelija
(Elämäntapaliitto)

Anna-Maria Ruohonen
VTM, tutkija
(Helsingin yliopisto)